

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Savivaldybės biudžetinė įstaiga Vilniaus g. 9, LT-99288 Pagėgiai. Tel. (8 441) 75869. Faks. (8 441) 57 8 74.
El.paštas d.kinderis@pagegiai.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188746463

Pagėgių savivaldybės tarybai

IŠVADA DĖL PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS SUTEIKTI GARANTIJĄ

2022 m. spalio 12 d. Nr. K3-AI5

Pagėgiai

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas¹ nustato, kad savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis.

Pagėgių savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracija 2022 m. spalio 6 d. raštu² kreipėsi į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą (toliau – Tarnyba) su prašymu pateikti išvadą Savivaldybės tarybai dėl galimybės Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka suteikti garantiją ir laidavimą kreditoriams už Savivaldybės valdomos uždarosios akcinės bendrovės „Pagėgių komunalinis ūkis“ (toliau – Bendrovė) 160 000,00 eurų ilgalaikę (2,5 metų) paskolą apyvartinėms lėšoms padengti.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas³ nustato, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos, skolinimosi ir garantijų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali teikti garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitų įsipareigojamųjų dokumentų sutartis; savivaldybių skolinimosi taisyklės⁴ nustato, kad Savivaldybė turi įvertinti, ar, prisiimdama skolinius įsipareigojimus pagal garantijas, neviršys atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme⁵ (toliau – Įstatymas) nustatyto savivaldybės garantijų limito. Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl paskolų ėmimo ir garantijų teikimo už ilgalaikes paskolas. Savivaldybės skolos aptarnavimo ir valdymo funkcijas bei Tarybos finansų srities politiką šioje srityje vykdo ir įgyvendina Savivaldybės administracija įstatymų, savo veiklos nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Atlikus Savivaldybės garantijų suteikimo kreditoriams už Savivaldybės valdomų įmonių imamas paskolas galimybių vertinimą, nustatyti žemiau išdėstyti dalykai. Vertinimas suplanuotas ir atliktas taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas, jog Savivaldybė, garantuodama kontroliuojamos įmonės imamos paskolos užtikrinimą, nepažeis Lietuvos Respublikos Seimo nustatytų garantijų limito ir Lietuvos Respublikos teisės aktais reglamentuotų savivaldybės garantijų teikimo principų^{6,7}.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 27 str. 1 d. 3 p., TAR 2020-11-16, Nr. 24013

² Pagėgių savivaldybės administracijos 2022-10-06 raštas Nr. R2-1313 „Dėl išvados pateikimo suteikiant savivaldybės garantiją imant UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ paskolą”

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430, 10 str. 1 d., 5 d., TAR 2021-11-12, Nr. 23521

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos taisyklės, 4.3 p., TAR Nr. 2021-20602

⁵ Lietuvos Respublikos 2022m. valst. biudžeto ir sav-bių biudžetų finansinių rodiklių patv-mo įstatymas Nr.XIV-745, 13 str.1d.5p.,TAR 2021-12-22 Nr.26575

⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430, 10 str. 1 d., 5 d., TAR 2021-11-12, Nr. 23521

⁷ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 16 str. 2 d. 28 p., TAR 2020-11-16 Nr. 24013

Įstatymu Savivaldybės priimtų pagal garantijas įsipareigojimų limitas 2022 metams nustatytas taip: savivaldybės priimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių priimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų šio įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio.

Pagal Įstatymą prognozuojamos Savivaldybės 2022 metų biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio yra 6 299,00 tūkst. eurų⁸.

Savivaldybės įsipareigojimai pagal garantijas negali viršyti 629 900,00 eurų. Priimti įsipareigojimai (likutis) pagal garantijas 2022 m. birželio 30 d. buvo 102 700,00 eurų⁹, garantijų limitu likutis 2022 m. rugsėjo 1 d. buvo 527 200,00 eurų. Planuojamos vertinimui pateikto Savivaldybės tarybos sprendimo projekto garantuoti 160 000,00 eurų paskolos suma neviršija nustatytų Savivaldybės garantijų limitu. Savivaldybės tarybai 2022 m. suteikus Bendrovei 160 000,00 eurų garantiją dėl imamos paskolos apyvartinėms lėšoms padengti, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai pagal garantijas sudarytų 262 700,00 eurų arba 4,2 proc. (limitas 10 proc.).

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme¹⁰ nustatyta, kad kiekvienas akcininkas bendrovėje turi tokias teises, kokias suteikia jam nuosavybės teise priklausančios bendrovės akcijos, todėl Bendrovei garantija būtų teikiama vadovaujantis proporcingumo principu ir atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybė yra vienintelė Bendrovės akcininkė.

Bendrovės vadovas raštu¹¹ kreipėsi į Savivaldybės merą ir administracijos direktorių dėl Savivaldybės garanto suteikimo ilgalaikei paskolai.

Pateiktuose dokumentuose teigiama, kad Bendrovė numato apyvartinių lėšų trūkumą užtikrinant vandens tiekimą, nuotekų šalinimą bei biokuro įsigijimą 2022 m. šildymo sezono metu dėl išaugusių elektos energijos (2022 metais sąnaudos elektros energijai padidėjo 54,21 proc.), remonto medžiagų, kuro šildymui ir jo pristatymui kainų, taip pat padidėjusių mokesčių už gamtos išteklius, kas ženkliai didina Bendrovės sąnaudas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Bendrovės pastarųjų metų (2017-2022 m.) veiklos rezultatas buvo neigiamas. Bendrovė per 2022 metus patyrė 67 901 eurą nuostolių ir 2022 metų rugpjūčio 31 d. turėjo sukaupusi 319 658 eurų nepaskirstytųjų nuostolių.

Yra rizika, kad Bendrovei dirbant nuostolingai ir dėl priimtų įsipareigojimų sumažės galimybė laiku grąžinti paskolą, ir šią perievolę galimai turės vykdyti Savivaldybė.

Rizika, kad Savivaldybei (kaip garantui) gali tekti garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kreditoriui atsirastų tuomet, jei Bendrovė netinkamai vykdytų arba nevykdytų kredito sutarties. Garantija¹² yra vienas iš Lietuvos Respublikos Civiliniame kodekse nustatytų prievolių užtikrinimo būdų; tai yra vienašalis garanto įsipareigojimas garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas – prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis¹³. Garantas už skolininką atsako tik tuo atveju,

⁸ Lietuvos Respublikos 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas Nr. XIV-745, 5 priedo 59 eil., TAR 2022-05-23, i. k. 2022-10750

⁹ Savivaldybės skolinių įsipareigojimų 2022 m. birželio 30 d. ataskaitos 76 eil.

¹⁰ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835, 3 str., Žin., 2000-07-31, Nr. 64-19142003, (nauja redakcija Nr. 123-5574 (2003-12-30))

¹¹ UAB „Pagėgių komunalinis ūkis“ l. e. direktoriaus pareigas 2022-10-05 raštas Nr. S-22-85 „Dėl garantinio rašto suteikimo“

¹² Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso VIII-1864 6.70 str.1d., i.k.1001010ISTAIIII-1864

¹³ Ten pat, 6.90 str.1 d.

jeigu skolininkas neįvykdo prievolės. Tuo būdu garanto civilinė atsakomybė prieš kreditorių pagal garantijos sutartį atsiranda ne nuo šios sutarties sudarymo momento, o nuo skolininko garantija užtikrintos prievolės pažeidimo¹⁴.

Pažymėtina, kad garantija būtų suteikiama 2,5 metų laikotarpiui, todėl garantijos dydis įtakos Savivaldybės būsimųjų metų garantijų teikimą, o Bendrovei negrąžinus paskolos ir Savivaldybei atsiradus atsakomybei garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kreditoriui – ir kitus Savivaldybės skolinimosi (Savivaldybės skolos ir metinio grynojo skolinimosi sumos) dydžius, t.y. mažins galimybes skolintis.

Vertinimo metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme Savivaldybės garantijų rodiklio suteikus 160 000 eurų garantiją vertinimą bei įsitikinome, kad paskola, kurios grąžinimą garantuos Savivaldybė, bus skirta Bendrovės apyvartinėms lėšoms padengti. Manome, kad surinkti įrodymai suteikia pakankamą pagrindą nuomonei pareikšti.

Vadovybės atsakomybė

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už vertinimui pateiktų dokumentų tikrumą ir teisingumą; administracijos finansų skyrius tvarko skolinių įsipareigojimų apskaitą, kontroliuoja garantijų limitų vykdymą bei Savivaldybės skolą nustatytų skolinimosi limitų ribose ir yra už šias funkcijas atsakingas.

Bendrovės vadovybė yra atsakinga už savalaikį atsiskaitymą su kredito įstaiga ir kitų sutartinių įsipareigojimų, nustatytų paskolos sutartyje, tinkamą vykdymą, už kurią Savivaldybė teikia garantiją, ir informacijos teikimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų tikslas gauti pakankamą užtikrinimą dėl Savivaldybės skolinių įsipareigojimų teisėtumo ir pateikti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė.

Išvada: *Pagėgių savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuomone, Pagėgių savivaldybei suteikus uždarajai akcinei bendrovei „Pagėgių komunalinis ūkis“ 160 000,00 eurų garantiją už imamą ilgalaikę paskolą apyvartinėms lėšoms padengti, nebus viršytas Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytas Savivaldybės garantijų limitas.*

Savivaldybės kontrolierius

Dainius Kinderis

¹⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012-03-15 nutartis Nr. 3K-3-97/2012